

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
10 juli 2023 (mondelijke uitspraak 6 juli 2023)

Zitting: 6 juli 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van
De mondelinge behandeling heeft via een beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtnummer: KC 2023 – 042

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

Klager is het niet eens met de aangezegde medicatie. Klager heeft enorme bijwerkingen en de medicatie werkt niet.

Klager is het niet eens met de laatste opname. Die was niet nodig.

Klager klaagt over de bejegening. Hij is schofterig behandeld.

Klager verzoekt om een schadevergoeding.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 27 juni 2023 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen.
- Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 28 juni 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 28 juni 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 6 juli 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft plaatsgevonden op 6 juli 2023 plaatsgevonden.
- Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7. aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is op ... geboren. Hij is al zeer lang bekend met het horen van stemmen, betrekkingsideeën en waangedachten. Klager heeft een langdurige psychiatrische voorgeschiedenis met (gedwongen) opnames.

Op 12 oktober 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een zorgmachtiging tot en met 12 oktober 2023 verleend, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding de opname in een accommodatie en het toedienen van medicatie zijn opgenomen.

De zorgverantwoordelijke heeft klager op 6 januari 2023 en op 16 maart 2023 onderzocht en op 6 januari 2023 en 16 maart 2023 zijn de voorgenomen beslissingen met hem besproken.

Op 6 januari 2023 en op 16 maart 2023 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 6 januari 2023 en 16 maart 2023 worden de beslissingsbrieven aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brieven van 6 januari 2023 en 16 maart 2023 dat onder meer de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie.

De zorgverantwoordelijke stelt dat klager bekend is met de psychiatrische stoornis schizofrenie. Zonder medicatie neemt zijn psychose toe. Vanuit zijn psychose laat hij gevaarlijk gedrag zien, zoals agressie naar omstanders. Klager heeft een vrijwillige opname om een depot te krijgen geweigerd. Om dit ernstig nadeel af te wenden is het noodzakelijk dat klager wordt opgenomen zodat hij adequate behandeling kan krijgen.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter hoorzitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat de medicatie niet werkt en dat hij last heeft van de bijwerkingen. Klager zegt dat hij 40 kilo is aangekomen. Van de medicatie krijgt hij schimmel tussen zijn tenen en zweetaanvallen en heeft hij weinig kracht in zijn benen. Klager zegt al 25 jaar impotent te zijn door de medicijnen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij in het tuinhuisje van zijn moeder verblijft. Hij zegt dat hij 25 jaar bij een woningcorporatie staat ingeschreven, maar dat hij steeds wordt afgewezen, omdat de zorg van mening is dat hij niet zelfstandig kan wonen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij een tijdelijk verblijf op de ... helemaal niet ziet zitten. Klager vindt dat hij prima voor zichzelf kan zorgen. Hij zegt dat hij niet agressief is. Aangeklaagde liegt hierover volgens hem. Klager vraagt zich ook af van wie aangeklaagde informatie heeft gekregen over de overlast die hij zou veroorzaken. Daar is volgens hem niets van bekend.

Gevraagd naar de medicatie antwoordt klager dat dit niet werkt. Hij heeft nooit wanen gehad en heeft alleen stemmen gehoord.

Gevraagd wat klager bedoelt met zijn klacht over de bejegening antwoordt hij dat hij in de ogen van de verpleging verkeerde benamingen gebruikt, hij zegt man of vrouw, behandelaren willen dat hij dokter of verpleegkundige zegt.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat het hem om de kwaliteit van leven gaat. Hij staat iedere dag op en denkt dan: "Hoe kom ik van de GGZ af." Klager zegt dat hij door de GGZ ziek wordt gemaakt.

Gevraagd of de pvp nog aanvullingen heeft antwoordt zij dat klager aangeeft dat medicatie hem niet helpt en hem niet beter maakt. Klager zat bij de laatste opname gewoon met een kopje koffie. De opname was niet proportioneel. Klager wil het na 25 jaar zonder de GGZ proberen.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd naar de medicatie antwoordt aangeklaagde dat klager en zij het hier niet met elkaar over eens zijn. Door de medicatie zijn de wanen en de stemmen die klager hoort niet helemaal weg, maar zij ziet wel verbetering. Met de dosering die klager nu krijgt heeft hij meer ruimte in zijn hoofd. Klager werd in de winter zonder medicatie een tikkende tijdbom genoemd. Er was sprake van agressie.

Gevraagd naar de opname antwoordt aangeklaagde dat zowel het opvanghuis voor dak- en thuislozen ... en de gemeente klager als zeer dreigend ervaren en een opname noodzakelijk achten om de medicatie bij klager opnieuw in te stellen.

Gevraagd naar de bijwerkingen antwoordt aangeklaagde dat een gesprek met klager over andere medicatie zeer lastig is. Het patroon van het depot ophalen bij de instelling is met de ZM lang goed gegaan. Er is nooit aangedurfd om te switchen. Over de dosering is nooit een gesprek geweest. Er is heel veel geprobeerd, maar een depot is noodzakelijk. Andere medicatie op een andere wijze uitproberen, zoals bijvoorbeeld oraal, is niet haalbaar en slaat niet aan. Aangeklaagde zegt dat er een second opinion in het ... heeft plaatsgevonden, waaruit de noodzaak ook bleek.

Gevraagd naar de bejegening antwoordt aangeklaagde dat klager niet altijd door heeft hoe hij bij anderen overkomt. Klager heeft ook aangeklaagde in het verleden met de dood bedreigd.

Gevraagd naar het perspectief antwoordt aangeklaagde dat er nog een wachtlijst is voor cluster herstel in De moeder van klager wordt ouder en redt het niet meer om voor klager te zorgen. Er is klager ook aangeboden om naar ... te gaan, maar daar moeten nog afspraken over worden gemaakt.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank op 12 oktober 2022 verleende zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvggz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvggz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 6 januari 2023 en 16 maart 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 6 januari 2023 en 16 maart 2023 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 6 januari 2023 en op 16 maart 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Zij heeft op 6 januari 2023 en op 16 maart 2023 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 6 januari 2023 en 16 maart 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 6 januari 2023 en op 16 maart 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht dat met wat op de zitting naar voren is gebracht en de informatie zoals opgenomen in de decursus voldoende aannemelijk is gemaakt dat, zonder de opname en het toedienen van medicatie, een zodanig psychotisch toestandbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvggz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg in de vorm van de opname en de medicatie leidt tot ernstig nadeel. Vanuit zijn psychose laat hij gevaarlijk gedrag zien, zoals agressie naar omstanders. Klager heeft een vrijwillige opname om een depot te krijgen geweigerd. Om dit ernstig nadeel af te wenden is het noodzakelijk dat klager wordt opgenomen zodat hij adequate behandeling kan krijgen.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot de opname en het toedienen van medicatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de opname en de toediening van medicatie als vorm van verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie overweegt ten aanzien van de klacht over bejegening het volgende. Klager stelt dat hij schotterig is behandeld. Hij zegt dat iedereen alles mag zeggen, maar dat hij niets mag zeggen. De commissie constateert dat er geen aanwijzingen zijn die de stelling van klager bevestigen. Ook is er hierover niets in de decursus opgenomen. De commissie is op grond hiervan van oordeel dat onvoldoende kan worden vastgesteld of er sprake is geweest van een onheuse bejegening en dat deze klacht niet kan slagen. Dit berust er niet op dat aan de woorden van klager geen geloof wordt gehecht, maar op het feit dat een handeling eerst met voldoende zekerheid moet komen vast te staan.

De commissie verklaart dit klachtonderdeel derhalve **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klachten: **ongegrond**

De commissie ziet, nu de klachten ongegrond zijn verklaard, geen aanleiding om een schadevergoeding toe te kennen.

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. drs. A.M.M. van de Breugel, voorzitter,
Dhr. drs. R. Fiddelaar, psychiater,
Mw. Drs. C.J.M.M. van de Gevel, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.